

NAUJIENLAIŠKIS (Nr. 49)

2026 m. gegužė

Gerbiamieji cheminių medžiagų ir mišinių gamintojai, importuotojai, platintojai ir tolesnieji naudotojai, norėdami gauti šią informaciją periodiškai ar užduoti klausimą, rašykite el. paštu reachclp@gamta.lt

Pagarbiai, Beata Volujevič

📌 Nuo rugpjūčio 6 d. griežtesni formaldehido apribojimai

Europos Sąjunga (ES) griežtina formaldehido naudojimą plataus vartojimo gaminiuose. Nauji reikalavimai nustatyti [Komisijos reglamentu \(ES\) 2023/1464](#), kuris papildė REACH reglamento XVII priedą.

Formaldehidas – plačiai naudojama cheminė medžiaga, aptinkama:

- balduose,
- medienos gaminiuose,
- tekstilėje,
- grindų dangose,
- statybinėse medžiagose,
- elektronikos įrenginiuose ir kt.

Ši medžiaga klasifikuojama kaip kancerogeninė ir gali sukelti akių, kvėpavimo takų dirginimą, alergines reakcijas bei ilgalaikį neigiamą poveikį sveikatai.

⚠️ Nuo 2026 m. rugpjūčio 6 d. ES rinkai nebegalės būti tiekiami gaminiai, jeigu iš tų gaminių išsiskyrusio formaldehido koncentracija viršija:

- **0,062 mg/m³** – baldams ir medienos gaminiams;
- **0,08 mg/m³** – kitiems plataus vartojimo gaminiams.

Kelių transporto priemonėms apribojimas bus taikomas nuo 2027 m. rugpjūčio.

Apribojimas nebus taikomas: naudotiems gaminiams, tik lauke naudojamiems produktams, kai kuriems profesionaliam ar pramoniniam naudojimui skirtiems gaminiams, medicinos priemonėms, biocidiniams produktams, su maistu besiliečiantiems gaminiams, asmeninėms apsaugos priemonėms ir gaminiams, kuriuose formaldehidas yra išimtinai natūraliai.

Gamintojams, importuotojams ir tiekėjams rekomenduojama:

- ✓ įvertinti naudojamas žaliavas;
- ✓ atlikti formaldehido emisijų tyrimus;
- ✓ peržiūrėti techninę dokumentaciją;
- ✓ pasiruošti atitikties įrodymams pagal REACH reglamento reikalavimus.

Apribojimo sąlygų neatitinkantys gaminiai nuo 2026 m. rugpjūčio 6 d. nebegalės būti tiekiami ES rinkai.

Tikimasi, kad naujas apribojimas padės:

- ✓ gerinti vidaus oro kokybę,
- ✓ mažinti pavojingų cheminių medžiagų poveikį,
- ✓ skatinti saugesnių medžiagų naudojimą gamyboje.

⚠️ Nuo 2026 m. gegužės 1 d. taikomas [CLP reglamento 22-asis ATP \(Adaptation to Technical Progress\)](#).

Naujas arba atnaujintas cheminių medžiagų suderintas klasifikavimas ir ženklavimas įtrauktas į CLP reglamento 22-ąjį ATP privalo būti taikomas nuo 2026 m. gegužės 1 d.

ECHA tinklalapyje skelbiama [Excel lentelė](#), kurioje yra suderinto klasifikavimo ir ženklavimo įrašai bei jų taikymo datos.

⚠️ CLP reglamentas ir jo pakeitimai (ATP) yra privalomi visi ir turi būti tiesiogiai taikomi visose ES valstybėse narėse, įskaitant Lietuvą.

Bus ribojamas švino kiekis žvejybos reikmenyse

⚠️ 2026 m. balandžio 29 d. Europos Komisijos (EK) REACH komiteto posėdyje pritarta švininių žvejybos reikmenų apribojimams, kurie bus įteisinti pakeitus REACH reglamento XVII priedą. Šio priedo pakeitimai turėtų įsigaliooti maždaug už pusmečio.

Pagrindiniai švino ribojimo pakeitimai numato draudimą tiekti rinkai švininius svarelius ir masalus, taip pat naudoti juos verslinėje žvejyboje. Švininių svarelių ir masalų naudojimas mėgėjų žvejyboje nebus draudžiamas.

Tiekimo rinkai ribojimai bus taikomi švininiams svareliams ir masalams, kuriuose švino kiekis pagal svorį sudaro daugiau nei 1 proc.

ES kasmet į aplinką patenka apie 44 000 tonų švino dėl šių naudojimo būdų: 57 proc. – dėl sportinio šaudymo, 32 proc. – dėl medžioklės ir 11 proc. – dėl žvejybos veiklos. Skaičiuojama, kad dėl žvejybos į aplinką ES kasmet patenka apie 4 725 tonos švino, kuris turi neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai.

🔍 Daugiau informacijos apie šviną ir jau taikomus apribojimus rasite [ECHA svetainėje](#).

Nuotolinė konsultacija dėl reikalavimų saugos duomenų lapams (SDL)

Balandžio 30 d. Aplinkos apsaugos agentūra surengė nuotolinę klausimų-atsakymų sesiją dėl reikalavimų saugos duomenų lapams cheminių medžiagų / mišinių tiekėjams.

▶ Peržiūrėti skaitytus pranešimus bei nuotolinės konsultacijos vaizdo įrašą galite [čia](#).

📌 ECHA pritaria PFAS apribojimui su tikslinėmis išimtimis

Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) moksliniai komitetai oficialiai pritarė siūlymui **apriboti PFAS** (perfluoralkilintų ir polifluoralkilintų medžiagų) gamybą ir naudojimą ES mastu. Tai vienas reikšmingiausių žingsnių sprendžiant vadinamųjų „amžinųjų cheminių medžiagų“ (ang. *forever chemicals*) problemą, kuris palies platų pramonės spektrą.

📌 **Kas nuspręsta?** ECHA komitetai – Rizikos vertinimo (RVK) ir Socialinės ir ekonominės analizės (SEAK) – sutinka, kad PFAS kelia ilgalaikę riziką aplinkai ir sveikatai, todėl būtini griežti veiksmai:

Su galutine RVK nuomone ir pirmine SEAK nuomone galite susipažinti [čia](#).

Norite sužinoti daugiau? 2026 m. gegužės 7 d. ECHA surengė nuotolinį renginį „**PFAS apribojimas: ECHA komitetų nuomonės ir tolesni veiksmai**“, kuriame supažindino su pagrindinėmis RVK ir SEAK išvadomis bei apžvelgė tolimesnius siūlomo PFAS pribaigo proceso etapus.

▶ Šį renginį galite peržiūrėti [ECHA YouTube kanale](#).

📅 Kas laukia toliau?

- **2026 m. pabaiga** – SEAK priims galutinę nuomonę.
- **Po 2026 m.** – Europos Komisija (EK), remdamasi mokslinėmis išvadomis, parengs galutinį teisės akto pasiūlymą balsavimui REACH komitete.

🔍 Daugiau informacijos apie planuojamą PFAS apribojimą rasite [ECHA tinklalapyje](#).